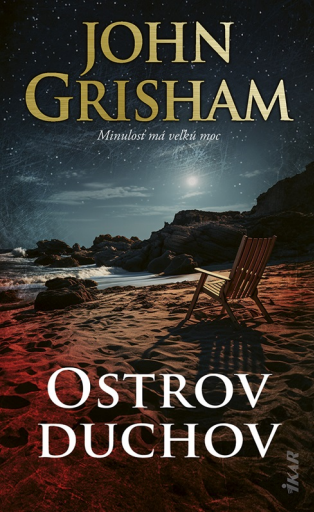

JOHN GRISHAM

Minulost má velkou moc

OSTROV DUCHOV

IKAR

JOHN
GRISHAM
OSTROV
DUCHOV

Preložila Alena Redlingerová

John Grisham
CAMINO GHOSTS

Copyright © 2024 by Belfry Holdings, Inc.

All rights reserved.

Translation © 2025 by Alena Redlingerová

Jacket design © 2025 by Emil Křížka

Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0127-5

PRVÁ KAPITOLA

PLAVBA

ANI JEDEN Z PÄŤDESIATICH HOSTÍ NEMAL TOPÁNKY. POZVÁNKA ich výslovne zakazovala. Koniec koncov, svadba sa konala na pláži a nevesta Mercer Mannová túžila cítiť piesok medzi prstami. Pokiaľ išlo o oblečenie, odporúčanie znelo: plážová elegancia, čo malo iný význam v Palm Beach než v Malibu a zrejme aj v Hamptons. Na Ostrove Camino to znamenalo – oblečte sa, ako chcete, ale žiadna obuv.

Nevesta mala na sebe biele ľanové šaty s hlbokým výstrihom a holým chrbtom; bola štíhla a dokonale opálená, keďže dva týždne pred svadbou strávila na ostrove. Ani ženích Thomas sa nedal zahanbiť. Pristalo mu to v novom modrom bavlnenom obleku a naškrobenej bielej košeli bez kravaty. A bez topánok, samozrejme.

Thomas sa jednoducho tešil z účasti na obrade. S Mercer začal chodiť pred tromi rokmi, z toho dva bývali v spoločnom byte, a keď sa jej zunovalo čakať na žiadosť o ruku, pred tromi mesiacmi vzala veci do vlastných rúk.

„Čo robíš v sobotu šiesteho júna o siedmej večer?“ spýtala sa.

„Nuž, neviem. Musím sa pozrieť do diára.“

„Povedz nič.“

„Prosím?“

„Povedz, že nerobíš nič.“

„Fajn, tak teda nič. Prečo?“

„Lebo budeme mať svadbu na pláži.“

Thomas sa takmer nezúčastnil na plánovaní svadby, nikdy nemal zmysel pre detaily. Aj keby mal, nič by sa nezmenilo. Život s Mercer bol úžasný z mnohých stránok a jednou z nich bola skutočnosť, že od neho nežiadala, aby o niečom rozhodol. Žiadna zodpovednosť, žiadny stres.

Zatiaľ čo hostia popíjali šampanské, gitaristka vybrnkávala piesne o láske. Mercerina študentka tvorivého písania na Ole Miss sa sama ponúkla, že jej príde zahrať. Mladík v slamenom klobúku dolieval hosťom šampanské. Aj on patril k nevestiným študentom, len mu ešte nestihla povedať, že jeho literárne výplody sú príliš absurdné. Keby bola prostoreká, upozornila by ho, že zrejme zarobí viac ako barman na malých svadbách než písaním románov, ale ešte sa jej nepodarilo získať trvalú zmluvu a nenaučila sa odrádzať slabších študentov.

Na univerzite prednášala, lebo potrebovala pravidelný plat. Dosiaľ jej vyšla zbierka poviedok a dva romány, momentálne hľadala námet na tretí. Posledný román *Tessa* sa stal bestsellerom a vďaka jeho úspechu s ňou vydavateľstvo Viking uzavrelo zmluvu na ďalšie dve knihy. Redaktorka stále čakala na námet nového románu. Mercer takisto. Mala nejaké úspory, ale nemohla dať výpoveď, nezarábala dosť, aby mohla slobodne a bezstarostne písať na plný úväzok.

Niektorí svadobní hostia mali to šťastie. Myra a Leigh, dlhoročné partnerky a kráľovné miestnej literárnej mafie, žili z tantiém. V časoch najväčšej slávy vydali zhruba stovku erotických románov pod rôznymi pseudonymami. Bob Cobb si kedysi odsedel niekoľko rokov vo federálnom väzení za bankový podvod. Písal drsné kriminálne romány plné väzenského násilia. Keď mal vypité, čo bolo skoro stále, tvrdil, že sa dvadsať rokov neživil poctivou prácou.

Je spisovateľ! Zrejme najbohatšou členkou skupiny bola Amy Slaterová, mladá matka troch detí, ktorá narazila na zlatú žilu v sérii o upíroch.

Amy a jej manžel Dan použili časť peňazí na stavbu krásneho domu na pláži, asi osemsto metrov od Merceriného domčeka. Keď sa dopočuli o svadbe, trvali na tom, že hostina musí byť u nich.

Mercer ako každá nevesta snívala, že uličkou k oltáru ju povedie otec. Lenže ten sa nakoniec nezúčastnil na obrade a chýbala aj ulička. Pán Mann mal komplikovanú povahu, nikdy netrúfal čas s manželkou a dcérami. Keď šomral, že mu svadba naruší pracovný program, Mercer povedala, nech teda nechodí. Zabavia sa aj bez neho.

Sestra Connie prišla, vždy sa na ňu dalo spoľahnúť, že sa postará o rodinnú drámu. Jej dve nevychované pubertálne dcéry sedeli v zadnom rade a zízali do mobilov. Manžel sa už statočne nalieval šampanským. Medzi hosťami boli Etta Shuttleworthová s manželom aj redaktorka z Vikingu, tá bezpochyby striehla na príležitosť spýtať sa jej na román, ktorý mala odovzdať už pred rokom. Mercer si však predsavzala nehovoriť o práci. Bola to jej svadba, a keby na ňu redaktorka začala tlačiť, Etta mala okamžite zasiahnúť. Prišli aj tri spolužiačky z univerzity Sewanee, dve s manželmi. Tretia sa práve spamätávala z nepríjemného rozvodu, Mercer o ňom počula viac než dosť. Thomas sa páčil všetkým trom a Mercer ich musela strážiť. Skutočnosť, že je o päť rokov mladší než nevesta, zjavne zvýšila jeho príťažlivosť. Dvaja kolegovia z Ole Miss trávili na ostrove celý týždeň. Mercer s nimi vychádzala dobre, ale bola opatrná. Pozvala ich len zo slušnosti. Za posledných šesť rokov vystriedala tri kampusy a poučila sa z pomerov na fakultách. Keďže v histórii katedry anglického jazyka a literatúry bola jediná autorka románu, čo sa umiestnil v rebríčku bestsellerov,

občas pocítila žiarlivosť kolegov. Pozvala starého kamaráta z Chapel Hillu, ale ospravedlnil sa. Prišli dve priateľky zo strednej a jedna zo škôlky.

Thomas mal stabilnejšiu rodinu. Jeho rodičia a súrodenci s deťmi obsadili celý rad stoličiek. Za nimi sedeli hluční kamaráti zo študentských čias v Grinelli.

Bruce Cable, majiteľ Bay Books a kedysi milenec nevesty, všetkých vyzval, aby si posadali a potisli sa čo najbližšie k bielej prútenej slávobráne vyzdobenej červenými a bielymi ružami a klinecami. Za ňou bol iba biely piesok a nádherný výhľad na nekonečnú hladinu Atlantického oceánu. Severná Afrika bola vzdialená vzdušnou čiarou presne šesťtisícštyristo kilometrov.

Gitaristka prestala hrať, až keď sa na drevenom chodníku objavili Mercer a Thomas. Zišli po schodoch, držiak sa za ruky, a s úsmevom na tvári prišli až k sobášiacemu.

Nebola to jeho prvá svadba. Nevedno prečo, ale prakticky ktokoľvek na Floride si môže kúpiť na súde lacné povolenie a viesť občiansky sobášny obrad. Bruce o tom nemal ani potuchy a vôbec ho to nezaujímalo, kým sa jedna z jeho bývalých milieniek nechcela vydať na Ostrove Camino a nástojila, aby obrad viedol práve on.

Vtedy Bruce oddával prvýkrát. Mercerina svadba bola druhá. Ktovie, koľkí sobášiaci spali s nevestami, pomyslel si neraz. Áno, pred niekoľkými rokmi sa skutočne vyspal s Mercer, vtedy ho špehovala, ale to bola dávno zabudnutá história. Jeho manželka Noelle o tom vedela, Thomas tiež. Zobrali to s nadhľadom ako civilizovaní ľudia.

Mercer poznala Bruceov sklon odchyľovať sa od scénára, a tak mu všetko vopred napísala. Dokonca sa radila aj s Thomasom a dovolila mu pridať pár vlastných slov. Bývalý študent UNC vstal a prečítal báseň, nezrozumiteľný mišmaš vo voľnom verši, zrejme mala umoc-

niť romantickú náladu, ale ľudia pri nej pozorovali vlny zľahka dorážajúce na breh. Bruceovi sa podarilo upútať pozornosť hostí stručnými životopismi nevesty a ženícha, niektorí sa dokonca zasmiali. Gitaristka vedela aj spievať a očarila prítomných pôsobivým podaním piesne *This Will Be (An Everlasting Love)*. Connie prečítala úryvok z *Tessy*, románu inšpirovaného ich starou matkou, o tom, ako každé ráno chodievala na tú istú časť pláže hľadať čerstvo nakladené korytnačie vajcia. Strážila to miesto a okolité duny, akoby jej patrili. Mnohí prítomní mali Tessu v živej pamäti. Mercer výstižne opísala ženu, ktorá na ňu mala veľký vplyv.

Nato Bruce pristúpil k manželským sľubom, podľa jeho názoru zbytočne rozvláčnym ako všetky Mercerine literárne výtvary. Miloval svojich spisovateľov a rád sa o nich staral, no nikdy nešetril kritikou. Čo už, nie je to jeho svadba.

Nevesta so ženíchom si vymenili obrúčky, pobožkali sa a poklonili sa hosťom ako novopečení manželia. Všetci vstali a odmenili ich dlhým potleskom.

Celý obrad trval dvadsaťdva minút.

Viac času zabralo fotografovanie, potom hostia nasledovali Mercer a Thomasa po chodníku cez duny až k bazénu, kde na nich čakalo ďalšie šampanské. Mlado-manželia tancovali na *My Girl*. Dídžej pokračoval v podobnom duchu a čoskoro sa všetci pustili do tanca. Prešlo desať minút a prvý opitý – Connin manžel – spadol do bazéna.

Najobľúbenejším kuchárom na ostrove bol bezpochyby Claude, pravý Cajun z južnej Louisiany. Spolu so svojím tímom chystal pohostenie, zatiaľ čo Noelle dozerala na prestieranie a kvetinovú výzdobu stola. Bola rodená Francúzka a nikto sa jej nevyrovnal v slávnostnom stolovaní. Amy ju poprosila, aby sa postarala o kvety, porce-

lán, krištál' a tak ďalej vrátane vína, ktoré Noelle a Bruce ochotne vybrali a objednali u svojho dodávateľa. Pod baldachýnom stáli dva dlhé prestreté stoly.

Keď sa slnko sklonilo k západu, Claude pošepol Amy, že večera je hotová, a hostia si posadali na svoje miesta. Všetci sa smiali a obdivovali mladomanželov. Keď rozliali prvú fľašu Chablis, Bruce požiadal prítomných o ticho, aby sa ako zvyčajne mohol rozhovoriť o víne. Nasledovali misy so surovými ustricami. Pri druhom chode, krevetách v remuláde, odznelo niekoľko prípitkov a situácia nabrala iný spád. Thomasov brat podal slušný výkon, ale nebol práve najlepší rečník. Jedna z Merceriných spolužiačok zahrála úlohu plačúcej družičky, nie a nie skončiť. Bruceovi sa ju podarilo prerušiť vtipným prípitkom. Nato predstavil ďalšie víno, lahodné Sancerre. Problémy sa začali, keď Mercerin švagor, premočený po páde do bazéna a opitý už od popoludnia, vstal, zatackal sa a pokúsil sa rozprávať historku o jednom z Merceriných bývalých. Ibaže v nevhodnom čase. Connie ho našťastie umlčala, keď rázne vyštekla: „Stačilo, Carl!“

Carl s hurónskym rehotom klesol na stoličku a chvíľu trvalo, kým pochopil, že ostatní sa nezabávajú. Vtedy sa rýchlo zdvihol Thomasov spolužiak z vysokej a prečítal necudnú básničku o ženíchovi. Práve začali servírovať grilovanú platesu. Veršovanka bola čoraz obscénnejšia a vtipnejšia, nakoniec sa všetci váľali od smiechu.

Amy mala obavy z nadmerného hluku. Domy na pláži stáli tesne vedľa seba, každý počul, čo sa deje u susedov. Preto pozvala aj ich a týždeň pred svadbou susedov predstavila Mercer. Teraz sa smiali a pili viac než ostatní.

Slova sa ujala Myra, spomínala, ako sa ona a Leigh zoznámili s Mercer, keď sa pred piatimi rokmi vrátila na ostrov. „Jej krása bola očividná, šarm nákazlivý, spôsoby bezchyb-

né. Len či vie písať? pýtali sme sa. Tajne sme dúfali, že nie. Svojou poslednou knihou, podľa mňa majstrovským dielom, celému svetu ukázala, že naozaj vie napísať pútavý príbeh. Prečo sa niektorým ľuďom ujde toľko šťastia?“

„Myra,“ zašemotila Leigh.

Dovtedy mali prípitky a príhovory hlavu a päť, ale potom už mali všetci v hlave a tárali dve na tri.

Hodovali dlho, a keď sa hostina skončila, starší hostia sa pomaly zberali na odchod. Mladší sa vrátili na parket, dídžej hral na želanie a ohľaduplne stíšil zvuk.

Okolo polnoci Bruce našiel novomanželov na kraji bazéna s nohami vo vode. Pridal sa k nim a znova ich pochválil za peknú svadbu.

„Kedy odchádzate do Škótska?“ spýtal sa.

„Zajtra o druhej letíme z Jacksonvillu do Washingtonu a potom nonstop do Londýna,“ odpovedala Mercer. Dva medové týždne mali stráviť v Highlands.

„Mohli by ste sa ráno zastaviť v obchode? Uvarím kávu, budeme ju potrebovať.“

Thomas prikývol a Mercer povedala: „Jasné. Čo sa deje?“

Bruce odrazu zvažnel. Pozrel na ňu a so sebavedomým úsmevom odpovedal: „Mám príbeh, Mercer. Možno najlepší, aký som kedy počul.“

KNÍHKUPECTVO BAY BOOKS MALO OTVORENÉ KAŽDÚ nedeľu od deviatej, keď Bruce odomkol dvere a privítal pravidelných návštevníkov. Aj keď nepoznal presné demografické údaje, vždy mal dojem, že polovicu stálych obyvateľov Ostrova Camino tvoria dôchodcovia z chladnejších štátov a druhú polovicu miestni zo severnej Floridy a juž-

nej Georgie. Turisti prichádzali zo všetkých strán, no najčastejšie z juhu a východu.

Tak či onak, mnohým ľuďom zo severu chýbali obľúbené noviny. Pred rokmi teda začal predávať nedeľné vydania *Times*, *Postu*, *Enquireru*, *Tribune*, *Baltimore Sun*, *Pittsburgh Post-Gazette* a *Boston Globe*. Okrem novín ponúkal legendárne horúce lievance s maslom z reštaurácie za rohom a o pol desiatej už bola kaviareň na poschodí a čítareň na prízemí plná Yankeeov hltajúcich správy z domova. Časom sa z toho stal rituál a pravidelní návštevníci nikdy nevynechali nedeľné predpoludnie v kníhkupectve. Aj keď ženy boli rozhodne vítané – Bruce už dávno zistil, že väčšinu kníh kupujú práve ony –, v nedeľu prichádzali iba muži a debaty o politike či športe bývali dosť hlučné. Na terase bolo dovolené fajčiť a nad Main Street sa často vznášal hustý oblak cigarového dymu.

Mercer s Thomasom, teraz už legálne zosobášení, prekvapujúco čulí a oblečení na cestu dorazili čosi po desiatej. Bruce ich pozval do kancelárie, do miestnosti, kde vystavoval najvzácnejšie exempláre zo svojej zbierky prvých vydání. Nalial im kávu a chvíľu sa zhovárali o uplynulej noci. Mladomanželia sa zjavne tešili na dobrodružnú svadobnú cestu.

Mercer s úsmevom prešla k veci. „Včera si spomínal najúžasnejší príbeh všetkých čias.“

„Áno. Skrátim to. Ide o skutočný príbeh, ale dá sa zbeletrizovať. Počula si o Dark Isle, severne od Camina?“

„Možno, nie som si istá.“

„Nie je opustený?“ ozval sa Thomas.

„Asi áno, aj keď existujú isté pochybnosti. Ide o jeden z dvoch malých bariérových ostrovov medzi Floridou a Georgiou, nikdy sa na ňom nestavalo. Päť kilometrov dlhý, necelé dva široký, panenské pláže.“

Mercer už prikyvovala. „Jasné, spomínam si. Tessa mi o ňom rozprávala. Nestraší tam alebo niečo podobné?“

„Niečo podobné. Kedysi – okolo roku tisícsedemstopäťdesiat – sa stal útočiskom otrokov, ktorí ušli z Georgie, kde vládli Briti a otrokárstvo bolo povolené. Florida pod Španielmi nepovažovala otrokárstvo za protizákonné, ale utečencov nevyháňala. Dlhو sa dohadovali, čo s otrokmi, ktorí ušli na Floridu. Španieli ich chceli chrániť, aby našťvali Britov a ich americké kolónie. Zhruba v roku tisícsedemstošesťdesiat sa loď s otrokmi zo západnej Afriky práve chystala zakotviť v Savannah, keď ju víchor od severu rozkrútil, obrátil na juh a ťažko poškodil. Loď z Virgínie, volala sa *Venuša*, viezla štyri stovky otrokov, tlačili sa tam ako sardinky. Presnejšie, z Afriky ich odviezla štyristo, ale nie všetci prežili plavbu. Mnohí zomreli cestou. Na lodi boli nepredstaviteľné podmienky, mierne povedané. *Venuša* nakoniec stroskotala asi pol druhu kilometra od Ostrova Cumberland. Keďže otroci mali reťaze a okovy, takmer všetci sa utopili. Niekoľkí sa pridržovali vraku a napokon ich vyplavilo na breh Dark Isle, Temného ostrova, ako ho začali volať. Dovtedy bol bezmenný. Utečenci z Georgie ich prichýlili a potom spolu založili malú komunitu. Prešlo dvesto rokov, všetci pomreli alebo sa odsťahovali, teraz je ostrov opustený.“

Bruce sa napil kávy a čakal na reakciu.

„Fajn, ale ja nepíšem historické romány,“ poznamenala Mercer.

„A zápletká?“ spýtal sa Thomas.

Bruce sa usmial a vzal do ruky útlu knižku. Na obálke stálo: *Temná história Dark Isle, napísala Lovely Jacksonová*.

Nikto po nej nesiahol, čo Bruceovi zjavne neprekážalo. „Predalo sa asi tridsať výtlačkov. Autorkou a vydavateľkou knihy je posledná žijúca dedička Dark Isle – aspoň

to o sebe tvrdí. Lovely Jacksonová býva na Camine, pri starých konzervárňach vo štvrti Docks.“

„Viem, kde to je,“ ozvala sa Mercer.

„Narodila sa na Dark Isle v tisícdeväťstoštyridsiatom, a keď mala pätnásť, odišla odtiaľ aj s matkou.“

„Poznáš ju dlho?“ zaujímala sa Mercer.

„Pred pár rokmi sem prišla s taškou svojich kníh a chcela usporiadať veľkú autogramiádu. Určite si ma už počula šomrať, že autori, čo vydávajú svoje diela vlastným nákladom, sú postrachom každého obchodníka. Bývajú neodbytní a neprijemne nároční. Zvyčajne sa im vyhýbam, ale Lovely mi bola hneď sympatická, jej príbeh je naozaj fascinujúci. Zaujala ma, a tak som zorganizoval autogramiádu. Vďaka priateľom, ktorí za pohár vína urobia takmer čokoľvek, z toho bola príjemná párty. Lovely nám bola vďačná.“

„Stále čakám na zápletku,“ utrúsil sucho Thomas.

„Nech sa páci. Florida je Florida, realitní makléri prečesali každý kút v snahe nájsť nezastavanú časť pobrežia. Dark Isle objavili už pred rokmi, ibaže sa vyskytol problém. Ostrov je príliš malý, neoplatí sa tam postaviť most. Developeri nikdy nedokázali naplánovať dosť bytov, hotelov, vodných parkov, obchodov s tričkami a tak ďalej, aby presvedčili štátnych úradníkov o stavbe mosta. Dark Isle teda neprichádzal do úvahy. Všetko zmenil Leo. Oko hurikánu vtedy prešlo priamo nad ostrovom, živel odtrhol severný výbežok a nahrnul tony piesku do masívneho hrebeňa, čo spája južný výbežok s miestom neďaleko Dickovho prístavu na pevnine. Inžinieri teraz tvrdia, že stavba mosta by bola oveľa lacnejšia než predtým. A tak sa sem zlietli developeri ako supy a spoliehajú sa na kamarátov v Tallahassee.“

„Zápletkou je sama Lovely Jacksonová,“ povedal Thomas.

„Správne. Údajne jediná právoplatná majiteľka ostrova.“

„Keď tam nežije, prečo ho jednoducho nepredá?“ spýtala sa Mercer.

Bruce odložil knihu a napil sa kávy. „Lebo ide o posvätnú pôdu,“ odpovedal s úsmevom. „Sú tam pochovaní jej predkovia. Jednu z jej prastarých matiek Nallu tam priviezla *Venuša*. Skrátka, Lovely ostrov nepredá. Bodka.“

„Čo na to developeri?“ chcel vedieť Thomas.

„Majú právnikov, a tí sú dosť drsní. Podľa nich neexistuje žiadny záznam, že Lovely sa narodila na Dark Isle. Nezabúdajme, že je jedinou žijúcou svedkyňou. Všetci príbuzní sú mŕtvi už desiatky rokov.“

„A zlí chlapci majú veľké plány?“ zaujímala sa Mercer.

„Že či! Bytové domy, letoviská, golfové ihriská. Povráva sa dokonca, že vopred uzavreli dohodu so Seminolmi o zriadení kasína. Najbližšie slušné kasíno je odtiaľ dve hodiny autom. Do troch rokov bude celý ostrov vyasfaltovaný.“

„Nemôže si Lovely najatť právnik?“

„Jasné, že nie. Má vyše osemdesiat a žije iba z nízkeho dôchodku.“

„Vyše osemdesiat?“ zopakovala neveriacky Mercer.
„Si si istý?“

„Nie. Nemá rodný list, nikde nie je záznam o jej narodení. Keď si prečítaš knihu – radím ti, aby si to urobila hneď –, pochopíš, v akej izolácii tí ľudia žili celé stáročia.“

„Už som si zabalila čítanie na cestu.“

„Fajn, tvoja vec. Ale dovoľ mi ešte malú návradu. Žili tak izolovane aj preto, že Nalla bola africká liečiteľka, čosi ako kňažka vúdú. Jedna scéna z knihy sa ti vryje do pamäti – Nalla uvalila na ostrov kliatbu, aby ho ochránila pred votrelcami zvonku.“

Thomas pokrútil hlavou. „Tomu hovorím zápletká,“ poznamenal.

„Páči sa ti?“

„Áno.“

„Začnem čítať v lietadle,“ sľúbila Mercer.

„Pošli mi správu zo Škótska, keď skončíš,“ povedal Bruce.

3
LEN ČO LIETADLO NABRALO LETOVÚ VÝŠKU KDESI NAD JUŽnou Karolínou, Mercer vytiahla knihu z príručnej tašky a zahľadela sa na obálku. Obrázok nebol najhorší, znázorňoval úzku prašnú cestu lemovanú obrovskými dubmi s hustými závoji tilandských visiacych takmer po zem. Stro-
my postupne tmavli, až splynuli s titulom *Temná história Dark Isle*. Dole bolo uvedené meno autorky: Lovely Jacksonová. Vnútri bol patitul a tiráž. Knihu vytlačila malá pseudovydavateľská firma z Orlanda. Žiadne venovanie, žiadna fotografia autorky, žiadne chválospevy na zadnej strane obálky. Text neprešiel redakčnými úpravami.

Mercer očakávala jednoduchý štýl písania. Lhké, najvyš trojslabičné slová. Krátke vety, kde-tu zopár čiarok. Nijaké literárne prostriedky. Text sa však čítal nečakane dobre a príbeh bol taký pútavý, že pustila z hlavy snobské redaktorské poznámky a nevedela sa od neho odtrhnúť. Keď prečítala prvú kapitolu jedným dychom, uvedomila si, že autorka píše pôsobivejšie a lepšie než väčšina jej študentov. Kniha bola rozhodne zaujímavejšia než vychvaľované romány, čo prečítala za posledný rok.

Zrazu si uvedomila, že ju pozoruje Thomas. „Áno?“

„Vidím, že čítaš ostošesť,“ povedal. „Aké to je?“

„Celkom dobré.“

„Kedy si to môžem prečítať?“

„Čo keby si počkal, kým skončím?“

„Nemôžeme čítať na striedačku po kapitolách?“

„Ešte nikdy som to nerobila a nechystám sa s tým začať.“

„Pôjde to ľahko, vieš, že čítam dvakrát rýchlejšie ako ty.“

„Snažíš sa ma vyprovokovať?“

„Samozrejme. Sme zosobášení asi dvadsať hodín. Najvyšší čas na prvú manželskú hádku.“

„Na to ti nenaletím, miláčik. Venuj sa svojej knihe a daj mi pokoj.“

„Fajn, ale ponáhľaj sa.“

Mercer s úsmevom pozrela na manžela a pokrútila hlavou. „Včera sme zabudli dovŕšiť manželstvo.“

Thomas sa rozhlíadal, či ich nemôžu počuť spolucestujúci. „Veď to robíme už tri roky.“

„Nie, Romeo, manželstvo sa nepovažuje za dokonané v biblickom zmysle slova, kým snúbenci nezložia manželský sľub a potom ho nedovŕšia v posteli.“

„Takže v biblickom zmysle si panna?“

„Nemám chuť to rozoberať.“

„Bol som unavený, celkom nanič, prepáč. V Škótsku ti to vynahradím.“

„Ak vydržím čakať tak dlho.“

„Nezabudni, čo si práve povedala.“

4
NALLA MALA DEVÄTNÁŠŤ ROKOV, KEĎ SA JEJ ŠŤASTNÝ ŽIVOT navždy zmenil. S manželom Mosim mali trojročného synčeka. Patrili do kmeňa Luba a bývali v dedine na juhu Konžského kráľovstva.

Dedina spala. Všade vládlo ticho, keď sa tmou zrazu rozľahli zdesené výkriky. Horela chatrč a ľudia kričali.

Nalla sa zobudila a zatriasla Mosim. Ich syn spal na rohoži medzi nimi. Vybehli spolu s ostatnými pomôcť pri hasení, no bolo to oveľa horšie ako požiar. Išlo o nájazd. Chatrč podpálila vraždiaca tlupa príslušníkov iného kmeňa, ktorí sa predtým starali iba o seba. Teraz sa z nich stali lovci otrokov. Vyrútili sa z džungle a začali mlátiť dedinčanov palicami a šľahať bičmi. Ako ostrieľaní banditi vedeli, že zaskočené a zmätené obete sa nebudú brániť. Zbili ich, umlčali, nasadili im reťaze, ale dávali si pozor, aby zabili čo najmenej ľudí. Mali pre nich priveľkú cenu. Starších nechali v dedine, aby sa postarali o deti, od tej chvíle sirotu. Ženy vrieskali a plakali, márne hľadali svoje deti. Tie zatiaľ odvedli do džungle a prepustili ich až na druhý deň ráno. Malé deti nemali pre obchodníkov s otrokmi takmer nijakú cenu.

Nalla volala Mosiho, no nedočkala sa odpovede. V tme už oddelili mužov od žien. Neprestajne plakala pre svojho synčeka, až kým ju útočník neudrel palicou. Spadla na zem a na brade zacítila krv. Vo svetle plameňov videla, ako muži ozbrojení dlhými mačetami a nožmi zhromažďujú dedinčanov, jej priateľov a susedov. Vykrikovali ostré rozkazy a vyhrážali sa smrťou každému, kto by si trúfol neposlúchnuť. Oheň sa rozšíril, hučal čoraz silnejšie. Nallu znova zrazili na zem, no vzápätí jej kázali vstať a ísť do džungle. Asi tucet žien spúťali navzájom reťazami, takmer všetky boli mladé matky, nariekali a zúfalo volali svoje deti. Prikázali im čušať, a keď neposlúchli, jeden z mužov ich vyšľahal bičom.

Keď vošli hlbšie do džungle, zastali na čistine, kde čakal voz vrchovato naložený reťazami, putami a okovami. Ženy mali na sebe iba zvyčajné krátke sukne, tie z nich strhli. Na to im banditi nasadili železné goliere a pevne ich zatvorili. Goliere boli pospájané reťazami v rozostupe niekoľkých

metrov, takže keď ženy znova vykročili v zástupe, nemohli ujsť, lebo by popadali všetky pred nimi aj za nimi.

Bránil im aj strach. V hustej džungli bola tma ako v hrobe. Dobre poznali jej nástrahy, najmä v noci. Popri voze ťahanom volmi šiel chlapec, v jednej ruke fakľu, v druhej opraty. Pred zástupom žien kráčal jeden ozbrojenec, za nimi druhý, obidvaja s bičom. Keď už ženy nevládali plakať, sprevádzal ich iba štrngot reťazí.

Zakrátko si však všimli, že v džungli nie sú samy. Možno susedia, ktorých odvádzajú preč. Možno ich manželia, otcovia, bratia. Len čo začuli mužské hlasy, všetky začali volať svojich milých. Väznitelia chrľili kliatby a bičovali ich hlava-nehlava. Mužské hlasy postupne utíchli.

Voz zastavil pri potoku, ktorý ženy dobre poznali, chodievali sa tam kúpať a prať bielizeň. Väznitelia vyhlásili prestávku a ženám prikázali zhromaždiť sa pri voze. Stále boli spútané a navzájom spojené reťazami, ťažké goliere im zodrali kožu na krku do krvi. Ku kolesu voza priviazali hrubú reťaz a ovinuli ju vždy dvom ženám okolo krku. Zajatkyne boli zaistené.

Chlapec rozložil malý oheň a uvaril na ňom kotlík červenej ryže. Primiešal do nej listy manioku a okru, a keď bolo jedlo hotové, pustil sa doň spolu s ostatnými dvoma chlapmi, jedli zo spoločnej drevenej misy. Vyčerpané a vystrašené ženy neboli hladné, ale pozorovali mužov, lebo im nič iné nezostávalo. Zhŕkli sa dokopy, aj pri najmenšom pohybe zarínali reťaze. Šepkali si medzi sebou a smútili za deťmi a manželmi.

Vrátia sa ešte niekedy domov?

Počuli o lovcoch otrokov na severe, ale tí boli ďaleko, tak si nerobili starosti. Náčelník ich dediny sa stretol s členmi iných kmeňov, ktorí ho varovali. Vtedy prikázal mužom, aby mali pri sebe zbrane aj v noci a dávali si pozor na love.

Oheň pomaly dohasínal, tma naokolo zhustla. Ženy si nechávali myšlienky pre seba, lebo ich šepot mohli začuť banditi. Chlapec zaspal pri ohni. Dvaja starší muži kamsi zmizli. Jedna zo žien zašepkala, že by sa mali pokúsiť o útek, ale zdalo sa to nemožné. Reťaze, ktorými boli spútané, zaštrngali pri každom nádychu.

Chlapi sa zrazu vrátili. Schmatli najmladšiu zajatkyňu, štrnásťročnú Sanu, ktorej matku nechali v dedine. Zložili jej z krku golier a vyslobodili ju z reťazí. Mykala sa, protestovala a oni ju bili a nadávali. Potom odišli aj s ňou, trvalo to neznesiteľne dlho, ženy počuli, ako sa chlapi na nej striedajú. Keď sa Sanu konečne vrátila, vzlykala a lomcovala ňou triaška, akoby dostala záchvat padúcnice. Nato ju znova spúтали a ostatným ženám pohrozili, že ich čaká rovnaký osud, ak spomenú útek alebo sa oň pokúsia. Vydesené ženy sa zhrkli okolo dievčaťa. Nalla zostala pri Sane, šepkala jej do ucha slová útechy, ale dievčina sa neprestala triasť.

Unavení muži rýchlo zaspali, no zajatkyne nezažmúрили oka. Bránili im v tom tesné putá. Okrem toho boli zúfalé a túžili ísť domov k deťom a manželom.

Len čo sa rozvidnelo, pokračovali v ceste; stále sa vzdalovali od dediny. Džungľa bola čoraz redšia, slnko nemilosrdne páľilo. Predpoludním sa ocitli v neznámom údolí. Voz zastavil, ženy odvedli k stromu a kázali im sadnúť si. Chlapec zapálil oheň a znova uvaril kotlík červenej ryže s okrou. Prví jedli muži zo spoločnej drevenej misy. Zvyšok ponúkli ženám, tie dali prednosť Sanu. Odmietla, že nemá chuť. Ostatné si jedlo starostlivo rozdelili. Boli hladné a smädné.

Nato sa smutný zástup vydal na cestu; sprevádzalo ho len vŕzganie kolies a nepretržité rinčanie reťazí. Muži sa striedavo viezli na voze a zdriemli si. Nespúšťali oči zo žien, ako keby si už vyberali ďalšiu nočnú obeť. Na hodinu zastavili pri potoku, napili sa a trochu si oddýchli v tieni bavlníka.